7807

పీఠిక.

మాధవశతకమును వ్రాసినది అల్లంరాజు రంగశాయికవి. ఈయన బహుగ్రంథనిర్మాతయు సుప్రసిద్ధకవియునగు అల్లంరాజు సుబ్రహ్మణ్యకవివర్యుని కుమారుఁడు. ఉభయభాషాకవి. అవధానవిధానని పుణుఁడు. ఈకవి వ్రాసినయాంధ్రీకరణమగు చంపూరామాయణమువలన నీయన ఆరామద్రావిడబ్రాహ్మణుఁడనియుఁ బీఠికాపురసమీపస్థమగు చేబ్రోలు నివాసి యనియుఁ దెలియుచున్నది.

మాధవశతకము నీకవి ప్రౌఢవయస్సునందు రచించెను. రచనకాలము శాలివాహనశకాబ్దములు 1837 అనుటచే శతక మిప్పటికిఁ బదిసంవత్సరములక్రిందటఁ బూర్తిచేయఁబడినటుల స్పష్టమగుచున్నది. ఈశతకము పీఠికాపురవాస్తవ్యుఁడగు కుంతీమాధవస్వామి కంకితముగా రచింపఁబడినటులఁ దొలిపద్యమువలనఁ దెలియనగును. ఈశతకమునందు శ్రీకృష్ణలీలలు విపులముగా నభివర్ణింపఁబడినవి. శతకకర్త జీవత్కవియు విమర్శనిపుణుఁడును నవయుగమున నున్నవాఁడును నగుటచే నీశతకము నాగరకులకు రుచించునటుల భావసమన్వితముగ వ్రాసెను.

ఈశతకమునందలి ప్రతిపద్యముభక్తిరసోద్బోధకమై మృదుమధురభూయిష్ఠమై శ్రావ్యముగ నున్నది. తొమ్మిదియెనిమిదవపద్యము మొదలుకొని పండ్రెండు పద్యము లంత్యనియమాలంకారముతో మనోజ్ఞముగా రచింపఁబడినవి. పదజటిలము, నియమపరిపాటి, ధారాసౌష్ఠవము బట్టిచూడ నాయాపద్యములు కృతుల కాశ్వాసాంతములందుఁ జేర్పఁదగినవిగాఁ దోఁచుచున్నవి.

తొలుత నీశతకము కీ॥ శే॥ చెలికాని లచ్చారావుగారి శతకసంపుటములందు ముద్రితమయ్యెను. పిదప మే మీశతకమును బ్రచురించుటకు అనుజ్ఞనొసంగి మాయుద్యమమునకుఁ దోడ్పడిన శ్రీ అల్లమురాజు రంగశాయికవిగారియెడలఁ గృతజ్ఞులమగుచున్నారము

తండయార్పేట,
చెన్నపట్నం.
26-1-1926.

ఇట్లు,
వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రులు
అండ్ సన్స్.

శు భ మ స్తు.

మా ధ వ శ త క ము.

మ. శ్రీపీఠాపురమందు భక్తులను రక్షింపం దలంపూని
త, ద్వ్యాపారంబులఁ జక్కఁజేయుచుఁగిరీటాద్యు
త్తమాలంక్రియల్, దీపింపన్ జెలునవ్వుమోము
దగఁ గుంతీదేవిచేతం బ్రతి,ష్ఠాపూజల్ గనియు
న్న నిన్ గొలిచెదన్ స్వామీ హరీ మాధవా. 1

శా. క్రూరుల్ చేసెడి దుష్టకృత్యములఁ బోఁగొట్టంగ
శిష్టావళుల్, ప్రారంభించిన సాధుకృత్యములఁ
గాపాడంగ నూహించి పో, ల్పారన్ యాదవ
వంశమందు జననంబై మున్ను శ్రీకృష్ణుఁడన్,
పేరన్వర్తిలినాఁడ వీవెకద సేవింతు న్నినున్
మాధవా. 2

మ. తొలిధర్మజ్ఞులు పాండునందనులనున్ దుర్యో
ధనుం డెన్నికొం, దలముల్ గూర్పదలంచినన్
భువి భవత్కారుణ్యయుగ్వీక్షణం, బులచే నయ్యి
వి గీటణంగుచు శుభంబుల్ వారికెల్లప్పుడున్, గ
లిగెన్ గావున నీవు సాధుజనరక్షన్ జేయుదా
మాధవా. 3

మ. మినుకుల్ వేయిఁక నేల కూళయు నజామీళుం
డు నారాయణా, యనుచున్ దాను నిజాత్మజుం
బిలువఁగా నమ్మాధు నెంతే దయన్, గనుచున్
వానికిఁ గాలకింకరులసంఘాతంబుచే సంభవిం,
చినబాధల్ దొలఁగించి మోక్షపదవిం జేకూర్చి
తౌ మాధవా. 4

మ. దురితాత్ముం డగు కైటభుం డనెడు దైత్యుం డెల్ల
లోకంబులం, దురహింసాన్వితకృత్యముల్ సలు
పఁగా నుద్యన్మహాక్రోధ విస్ఫురితస్వాంతుఁడ
వౌచు నయ్యసురుని న్బోరన్ వడింగాల్చి భూ,
భరము న్మాన్పినవాఁడ వీవెకద దేవా శ్రీహరి
మాధవా. 5

మ. అలరాధానలినాయతాక్షి పయి నత్యంతానురక్తుం
డవై, లలితంబై సుమనోజ్ఞమైన సరసాలాపంబు
లన్ లీలతోఁ, బలుకన్ డాయుచు యామునాం
బువులలోఁ బల్మాఱు క్రీడావిచే, ష్టలుగావించి
తదంగనామణిని హృష్టం జేసితౌ మాధవా. 6

మ. కపటస్వాంతముతోడఁ బూతన విషాక్రాంతస్త
నద్వంద్వయై, నిపుణత్వంబున నీకుఁ బాల్గుడుప
నానీచాత్మభావంబు నీ, వు పరబ్రహ్మమవౌటచే
నెఱిఁగి యాపూఁబోఁడి ప్రాణంబు లొ, క్కపరిన్

బీల్చి వధించినాఁడవు జగత్కళ్యాణదా మా
ధవా. 7

మ. పటుకేయూరపరిష్కృతంబయిన నీ బాహాచతు
ష్కంబు ది, క్తటముల్ నిండినశోభతోనెనయఁ
బద్నాగ్గైనలోకాళి యు, త్కటభారంబువహిం
తు నీవని జనౌఘం బెన్నునే నీదయా, స్ఫుటవీ
క్షావళి సోఁకి రక్షనిడునంచుఁ జెప్పెదన్ మా
ధవా. 8

మ. యమునాతోయములందు గోపికలతో నానంద
మొప్పన్ విహా, రము గావించుచు శీకరంబుల
రుదారన్ జల్లుకొన్నట్టి కా, లమునన్ వారికిఁ
గల్గినట్టిసుఖము లవ్వర్ణింప శక్యంబె యా, ప్రమద
ల్చేసినపుణ్య మెట్టిదియొ చెప్పంజాలనో మా
ధవా. 9

శా. శూరుండౌ నరకాసురుండు జగముల్ క్షోభిం
పఁగా జేసి చెన్నారంగాఁ బదియాఱువేలనృపక
న్యాశ్రేష్ఠలన్ బట్టిచేఁ, గారాగారముఁ జేర్ప
నయ్యసురునిన్ ఖండించి బంధస్థలౌ, వారిన్ నీవు
వచ్చి యంపఱ సుఖింపం జేసితౌ మాధవా. 10

శా. నీతోడన్ సహకారులై నిరతమున్ నీసత్కృ
పాపాత్రులై, గోతండంబుల మేపుగోపకులు పె

క్కల్గా భవద్వేణు సం, జాతంబుల్ ఘనగీత
ముల్విని యతిశ్రావ్యంబులై యుంట సం, ప్రీతిం
బొందిరి వారొనర్చిన తపశ్శ్రీయెట్టిదో మాధవా.

శా. రాసక్రీడలొనర్ప గోపక వధూరాజ్యాంతరస్థుం
డవై, నాసాగ్రంబున మౌక్తికం బమర మంద
స్మేరవక్త్రంబుతో, భాసిల్లంగను దొంటినోముల
ఫలంబాయంచు వా రెన్నఁగన్, నీసాన్నిధ్యము
వారి కబ్బెనుగదా నిత్యంబు శ్రీమాధవా. 12

శా. నీసందర్శన మాచరించిననరుండే మోక్షముం
బొందెడున్, నీసేవన్ సతతం బొనర్చుపురుషుం
డే మంచి ధన్యాత్ముఁడౌ, నీసూక్తుల్ వినినట్టి
మానవులకున్ నిత్యంబు వైకుంఠసం, వాసంబబ్బు
నటంచుఁ జెప్పఁగఁదగున్ బక్షీద్ధ్వజా మాధవా.

శా. నిన్నున్ జూడని కన్ను లేల యెపుడున్ నీస్తో
త్రమున్ జేయలే, కున్నన్ జిహ్వయదేల నిన్ను
మదిలో నూహించి ధ్యానింపలే, కున్నన్ జిత్త
మదేల నీకుఁ గుసుమవ్యూహంబుచేఁ బూజలన్,
బన్నన్ లేని కరంబదేల యనుచున్ వాక్రుచ్చె
దన్ మాధవా. 14

శా. నీయాలింగన సౌఖ్యముం బొరయ నెంతేఁ గోరు
చున్నట్టి స, త్యాయోషామణియున్ మొదల్గలు

గు నజ్ఞాతుల్ నినుంజూచువా, రై యుద్వా
హాముబొంది రట్టిచరితం బాలించు మర్త్యాళికిన్,
బాయున్ సంసృతిపాశబంధములు సంభావిం
పఁగన్ మాధవా. 15

శా. నీనామంబు స్మరించెనేని దురితానీకంబు నిర్మూ
లకం, బౌనంచున్ మదిలోఁదలంచుచును నిత్యం
బున్ భవన్నామమే, శ్రీనారాయణ వాసుదేవ
యనుచున్ గృష్ణా స్మరింతున్ జుమీ, దీనుండ
న్ననుఁ బ్రోవుమీకరుణతో దేవాహరీమాధవా.

మ. తొలి సాధుండు గజేంద్రుఁ డమ్మొసలిచే దుర్వా
రబాధాప్తి వి,హ్వలుఁడై నిన్ను హరిహరియను
చుఁ బ్రోవన్ వేఁడుకోఁగా దయా, కలితస్వాం
తుఁడవైన నీవు మొసలిన్ ఖండించి నాగేంద్రు
నిం, పలరన్ బ్రోచితి వయ్యెడన్ మనుపుమ
య్యా నన్ను శ్రీమాధవా. 17

శా. సోమాదిత్యులు నీకు నేత్రయుగమౌచున్ జీఁక
టింగొట్టియు, ద్ధామంబైనవెలుంగు లోకముల
కొందన్ జేయుచున్నారు ను,న్నామందాకిని నీదు
పాదములయందావిర్భవించెంగదా,నీమాహాత్మ్య
ము నాకెఱుంగవశమే నేమూఢుఁడన్ మాధవా.

మ. అలబాణాసురుఁ డాజిరంగమున డాయనవ్వచ్చి

నన్ వాని దోర్బలదర్పంబు నణంచి తద్భుజస
హస్రంబుం బడంగొట్టి ముక్కలితుంగా ననిరు
ద్ధునిన్ సతి నుషాకన్యన్ వడిన్ దెచ్చితౌ, తలమే
తావకదోశ్చతుష్కపటుసత్వం బెన్నఁగన్ మా
ధవా. 19

మ. మురదైత్యేంద్రుని సంహరించి మధుఁడన్ పూ
ర్వామరారాధ్యతునిన్, దురమందున్ బటిమార్చి
కేశిపలలాంధోనాయకుం గాల్చి ముష్కరుఁడైవ
ర్తిలు వజ్రనాభదనుజున్ జక్కాడి నీవీ వసుం,
ధర నిష్కంటకఁ జేసినాఁడవు మహాత్మా మ్రొ
క్కెదన్ మాధవా. 20

మ. అతిదారిద్ర్యము నొంది విప్రుఁడు కుచేలాఖ్యుం
డు నీబాల్యమి, త్రతనాత్మందలపోసి పిమ్మట భవ
త్సాన్నిధ్యముం జేరి నీ,కతఁడర్పింపఁగ దెచ్చినట్టి
యటుకుల్ హర్షంబుతో మెక్కి భూ,రిత రైశ్వ
ర్యములిచ్చితీ వతనికిన్ శ్రేయఃప్రదా మాధవా.

శా. నీకున్ వాహనమై ప్రవర్తిఁగనుచున్ నిన్ను
న్భుజాగ్రంబునన్, జేకొంచున్ వహియించునట్టిఁ
డగు పక్షిస్వామి పుణ్యంబులన్, నాకుం జేర్కొ
నఁగాఁదరంబె యెపుడుం దల్పంబు దానౌటచే,
నాకాకోదరరాజు పుణ్యము లగణ్యంబుల్ గదా
మాధవా. 22

శా. భూనేతల్ ఘనగర్వయుక్తు లగుచున్ బోషింప కున్నా రికఁ, న్మానంబొనెడ సంతసంబు నవమానంబైనచోఁ జింతయు, న్మానంబూని నిను న్భజించెద మదిన్ నాపైఁ బ్రసాదింపు మ,య్యా నీవే గతి నీపదాబ్జముల నేధ్యానించెదన్ మాధవా.

శా. నీవావిష్ణుఁడ వంచుఁదానెఱుఁగమిన్ నీరేజగర్భుండొగిన్, గోవత్సంబుల నాలఁదాఁచఁ గను గో గోవత్సరూపంబులన్, నీవే దాల్పఁగ నబ్బురంబునఁ వాణీజాని నీస్తోత్రముం, గావించెంగద నీదుమాయ దెలియంగా శక్యమే మాధవా.

శా. ధీచాంచల్యము దేవదానవుల కొందింపన్ జగన్మోహనం, బౌచున్నట్టి స్వరూపమెత్తి యమృతంబా దేవతారాజికిన్, బ్రాచుర్యంబుగ నిచ్చి రాక్షసులకున్ రాకుండఁగాఁ జేసితౌ, నీచర్యల్ మిగుల న్విచిత్రముగఁ గాన్పించుంగదా మాధవా. 25

మ. ప్రకటంబై తగుమల్లయుద్ధ మరుదారన్ జేసిచాణూరము, ష్టికులంబట్టి వధించినాఁడ వికఁ దుశ్శీలాన్వితుం గంసునిన్, వికటాకారుని సంహరించితివి పృధ్విన్నీవు గోపాలబా, లకరూపంబున నున్న దేవుఁడవు నిన్ శ్లాఘించెదన్ మాధవా.

మ. వికృతాకారిణి నాత్రివక్రను దయ న్వీక్షించి నీవప్సరో, నికరంబెల్లను మెచ్చుకోఁ దగినదానిం జేసితౌ ద్రౌపదీ, ముకురాస్యామణి కీవ నిర్మిత ములౌ పుట్టంబులంగూర్చి యూ,మెకు మానంబు ను గాచినాఁడవు జనుల్మెచ్చంగ శ్రీమాధవా. 27

మ. కొలువై తుంబురునారదాదులగు భక్తుల్ వల్ల కీగాన ము, జ్జ్వలతన్ జేయఁ దదీయగోష్ఠిఁదగు చున్ వైకుంఠమందున్న నీ, యలఘుప్రాభవ సంప దున్నతులఁ గన్నార న్విలోకించు వా, రల కున్ మ్రొక్కినఁ బాపముల్ దొలఁగి దూరం బౌగదా మాధవా. 28

శా. నీచారిత్రములం బఠింప శుభముల్ నెక్కొంచు నుండున్ సదా, వాచాకౌశలిచేత నీదునుతు లన్ వాక్రుచ్చిన న్వారి కౌ, రా చేకూరుచు నుండెడిన్ సకలతీర్థస్నానపుణ్యంబులున్,నీచే లో కము లుద్భవస్థితిలయా న్వీతంబులౌ మాధవా.

శా. నీవక్షస్థలమందు బాలరవికాంతిం గేరఁగాఁజా లుచున్, ఠీవిన్ భాసిలునట్టి కౌస్తుభమణి న్వీక్షిం చిన న్వాఁడు మోహావేశంబులఁ బాసి జ్ఞానకలి తుండై మోక్షముం బొల్పదున్, దేవా నీవుధ రించు చిహ్నమయినన్ నిన్నోపలు నో మాధవా.

శా. నీపాదార్చన మెన్ని జన్మములకేనిన్ జేయ నాక
బ్బునే, నీపంచాక్షరమంత్రసజ్జపము నే నిత్యంబుఁ
గావించెదన్, నీపాదానతభక్తబృందములతో
స్నేహంబు గావింతు న,య్యాపద్మాక్ష కృప న్నను
న్ననుపుమా యశ్రాంతమున్ మాధవా. 35

మ. నినుఁగన్నట్టిది యైన దేవకీ పురంధ్రీరత్న మైయెయొ
ప్పు న, వ్వని తాఁగర్భము పావనంబునొనరింపం
బుట్టుమున్నామె నో, చిననోముల్ ఫలియింపఁ
జేసితివనన్ శ్రీకృష్ణరూపంబుతో, డను గోపాల
కబాలురంగదిసి యాటల్నేర్పితో మాధవా. 36

మ. వసుదేవుండు తపోవిశేషములు పూర్వంబందుఁ
జేయంగ సం, తసమొప్ప న్ఫలియించినట్టిఫల
మీతండంచుఁ దా హృష్టమా, నసుఁడై నిన్నల
నందగోపకునియింటన్ జేర్పఁబుత్తెంచుచో, వస
మై యామునతోయమీవరుగఁ ద్రోవంగార్ప దే
మాధవా. 37

మ. తనదుగ్ధంబులనిచ్చి పెంచిన యశోదాదేవి పు
ణ్యాళి యిం, తని లెక్కింపఁగ శక్యమే యెవని
కేన్ హస్తంబుతో దువ్వుచున్, నినునాడించుచుఁ
జంకఁబెట్టుకొని పానీయంబులం బోయుచుం, డిన
దై యర్మిలి ముద్దుఁబెట్టుకొనియెన్నే ర్పెప్పఁగన్
మాధవా. 38

మ. అలనందుండు నిజాత్మజుం డవని నీకత్యంతముం
బ్రేమ జొ,బ్బిలఁగ న్భూషలలంకరింపఁగని సంప్రీ
తుండవై గొల్లపి,ల్లలతోడ న్విహరించినాఁడవు
సులీల న్నీ చరిత్రంబు ని,చ్చలు నాత్మందలపో
యువారలకు నాశ్చర్యంబగుఁగా మాధవా. 39

శా. పాకారాతిదురాగ్రహంబున శిలావర్షం బహో
రాత్రముల్, వీఁకన్ దాఁ గురిపింప నంత మొద
వుల్ ఖేతిల్ల గోవర్ధనా, ఖ్యాకం బైనగిరీంద్ర
మెత్తివెస నీవాగోపగోపాలి క, స్తోకంబైనసుఖం
బొసంగితివి నీదోశ్శక్తిచే మాధవా. 40

మ. పరకాంతా పరవిత్తనిస్పృహుఁడనై స్వామీ
భవద్ధ్యాన త,త్పరబుద్ధిన్ విషయోపభోగము
లపై వాంఛ న్విసర్జించి నీ, స్మరణంబే యొనరిం
చుచుంటి నిఁక నీచారిత్రమాలించుచున్, బర
మానందము డెందమందెనసి నిన్ప్రార్థించెదన్
మాధవా. 41

మ. అలసాళ్వక్షితినేత సౌంభకవిమానారూఢుఁడై
కిన్కచేఁ,గలహంబుం బొనరింపఁగా నతనిన్పైఁ గౌ
మోదకి న్నీమహో, జ్జ్వలశక్తిం బడవేసి గండ
ణఁచితత్ప్రాణంబులొక్కుమ్మడిన్,దోలఁగం జేసితి
నీవకావె సకలాపుల్ మెచ్చఁగన్ మాధవా. 42

మ. అనివార్యుం డగునట్టి కాలయవనుం డన్వాఁడు
యుద్ధంబొన, ర్చిన వాని న్ముచికుందసంశ్రిత ధరి
త్రీభృద్గుహాంతంబునన్, జనఁగాఁ జేసి మునీంద్రు
చేత నతని న్జంపించి యస్మానిచే, ననుకూలస్తు
తు లొందినాఁడవుగదయ్యా శ్రీహరీ మాధవా.

మ. నినుఁబూజింపఁగ ధర్మనందనుఁడు యత్నింపన్
దదుద్దేశము, న్విని యంతన్ శిశుపాలుఁ డాగ్ర
హాముచే నిన్ దూలగానవ్వు డా, తనిశీర్షంబును
ద్రుంచినాఁడవు సభాస్థానంబున స్సభ్యులె, ల్లను
మెచ్చంగ భవద్విదూషకులు నేలంగూలరే
మాధవా. 44

శా. కాళిందీహ్రదమందుఁ గాళియమహాకాకోదరుం
డంబువుల్, క్ష్వేళజ్వాలలనిండఁజేసి జనుల
న్వేధింప నీవప్డు డా, వ్యాళోద్గర్వమణంచి తచ్ఛి
రములం దంఘ్రిద్వయంబుంచి స, ల్లీలన్నాట్య
మొనర్చినాఁడవు ప్రజమ్మెచ్చంగ నో మాధవా.

మ సమరాజేయపరాక్రముండగు జరాసంధుండు
నీతోడ యుద్ధముఁ గావింపఁదలంచుచున్న తఱిఁ
దద్బాహాసముద్రిక్తగ, ర్వము వారింపఁగ భీము
నిన్ జొనిపి సంగ్రామంబున న్వాని నం,తము
నొందించితి వబ్బురంబుగను క్షుద్రధ్వంసకా
మాధవా. 46

శా. శ్రీరంగంబున రంగనాయకుఁడవై చెల్వొందిభద్రాద్రిలో, శ్రీరామాఖ్య వహించి నీలగిరిలో శ్రీమజ్జగన్నాథుఁడన్, పేర న్వర్తిలి శేషశైలమున శ్రీవి న్వేంకటేశాఖ్యఁ జెన్నారం బూనినవాఁడ వీవొకఁడవే యై యుంటివో మాధవా.

శా. నీకు న్మ్రొక్కెడు నీదుసేవకులతో నెయ్యంబుఁ గావించెదన్, నీకీర్తిం గొనియాడెద న్మనసులో నీధ్యానముం జేసెదన్, నీ కెవ్వారును సాటిలేరనుచు నే నిత్యంబు వాక్రుచ్చెదన్, నాకు న్మోక్షమొసంగఁగావలయు శ్రీనారాయణా మాధవా.

శా. నీవే విద్యల కెల్లఁదానకుఁడవై నేర్పొంచు సాందీపభూ, దేవశ్రేష్ఠుని చెంత విద్యలనుబూర్తి న్నేర్చికొన్నాఁడ విం,కావిద్వన్మణి పూర్వజన్మకృతపుణ్యం బెట్టిదో యేరికిన్, భావింపం దరమా నె భక్తజనకల్పక్ష్మారుహా మాధవా. 49

శా. ఆపత్కాలమునందు నీస్మరణ మత్యంతంబుఁ గావించినన్, గాపాడంగఁ దలంతువీవు వనిలోఁ గార్చిచ్చు వేష్టింపఁగా, గోపస్త్రీలును గోపబాలకు లనేకుల్ వేఁడఁగా నప్పుడా, యాపత్తు న్హరియించి ప్రోచితివి కావా యందఱన్ మాధవా.

శా. చోరుండై తగుసోమకుండు ద్రుహిణశ్రుత్యు

త్కరం బెల్లఁ బెంపార స్ఫురిచ్చిలి వార్ధి దాఁగఁ
గని నీవవ్వేళ మత్స్యంబవై, యారక్షోధిపుఁ జం
పి వేదసముదాయంబు న్వడి న్దెచ్చి యంభోరుడ్జ
న్మున కిచ్చినాఁడ వతఁడామోదింపగన్ మాధవా.

సీ. అమృతంబు న్భుజియింప దేవ దనుజుల్ యత్నిం
చి మంథాద్రిఁ గవ్వముగాఁ బన్నగరాజు రజ్జు
వుగ నొప్పంజేయుచు న్వాలసంద్రము బల్మిన్మ
థియింప నీవపుడు కూర్మస్వామివై యానగేం
ద్రము నీకర్పరమందుఁ బూనితివి ధీరగ్రామణీ
మాధవా. 52

మ. అవని న్జాపనుజుట్టినట్లుఁగ హిరణ్యాక్షుండు
చుట్టంగ నీవు వరాహాకృతిఁ దాల్చి యాదను
జుని న్బోర న్వడిం గూల్చి యీభువి నీకొమ్మునఁ
బూని ప్రోచితివి నీభూరిప్రభావంబుఁ జెప్పవ
శంబెవ్వరికైనఁగాదు వికచాబ్జాతాక్ష శ్రీమా
ధవా. 53

మ. అవిభేద్యాశయుఁ డాహిరణ్యకశిపుం డత్యుగ్ర
కోపంబుతో, భవదీయాంఘ్రిసరోజ భక్తవ
రుఁడౌ ప్రహ్లాదు బాధింప మానవసింహాకృతిఁ
దాల్చి రాక్షసుని పెన్వక్షంబు భేదించి భక్తవ
రుం బ్రోచితి వీవకావె దురితౌఘధ్వంస శ్రీమా
ధవా. 54

మ. బలిదైత్యాగ్రణి వంచనంబు నొనరింప న్వామ
నాంగుండవై, యిల మూడడుగులుమాత్రమీ
వడిగి యీపృథ్వీదివ ప్లాలమిన్, దలపై వాని
నిఁద్రొక్కి నాగభువనస్థానంబునన్ జేర్చితౌ, జల
జాతాక్ష భవత్ప్రభావ మెఱుఁగ న్శక్యంబె
శ్రీమాధవా. 55

మ. జమదగ్న్యాత్మభవుండవై సకలరాజన్యాళియు
న్నీదుక్రోధమహాగ్నిస్ఫుటకీలకు న్శలభబృందం
బై చనన్వారి ర, క్తముచేతం బితృదేవతర్పణ
ములం గావించి హర్షించితీ, వమర స్నీయవ
తారమద్భుతకరం బయ్యెంగదా మాధవా. 56

మ. శమదాంత్యాదులఁ బూని పంక్తిరథ కౌసల్యా
తనూజుండవై, ప్రమథాధీశధనుస్సుఁ గూల్చియ
పుడావై దేహిఁ బెండ్లాడి దుర్గములో రావణ
కుంభకర్ణులను యుద్ధంబందుఁ జక్కాడి యీ,
క్షమ నిష్కంటకఁ జేసినాఁడవు సురల్ శ్లాఘిం
పఁగన్ మాధవా. 57

మ. యదువంశంబుముదంబునొంద బలరామాఖ్యుం
డవై రేవతీ, మది రాక్షీమణిఁ బెండ్లియై ముసల
ముం బల్లాంగలంబూని దుర్మదుఁడై నట్టి ప్రలం
బరాక్షసునిఁ బోరద్రున్ని కాళిందియన్, నది మర్దిం
చినవాఁడ వీవె జగదానందప్రదా మాధవా. 58

మ. పరమానందము భక్తకోటికి నిడ న్బొద్ధస్వరూపుం
డవై, దురితధ్వాంత దివాకరుండవగు చు న్దుర్వ్య
వముల్ మాన్పి సుస్థిరచిత్తంబున నిన్నుఁ గొల్చు
మనుజశ్రేణి న్సదా ప్రోచుచున్, గరిమన్ లోక
ము నేలుచుంటివి కటాక్షంబొప్పఁగన్ మాధవా.

మ. కలికిన్ స్వాకృతిఁదాల్చి దుష్టజనసంఘుధ్వంసముం
జేయ ని, స్తులదోర్విక్రమము న్వహించి విలస
త్తుంగాశ్వరాజంబుపై, లలిఁగూర్చుండి కరంబునం
దుఁ గరవాలంబూని తద్దుష్టని, ర్దళనంబుం బొన
రింతు వెంతయు జగత్సంరక్షకా మాధవా. 60

శా. ఈవే తండ్రివి తల్లివీవె చెలివీవే ప్రాణమిత్రుం
డవుర్, నీవే నాకిఁక సద్గురుండవయిన న్నీవే సహా
యుండవుర్, నీవే యాపదలందు రక్షకుఁడవు
న్నీవేసుమీ భ్రాతవుర్, నీవేగావున నిన్ను భక్తిఁ
గొలుతు న్నిక్కంబుగన్ మాధవా. 61

శా. నీమందస్మిత మాసుధాంశుకిరణాసీకస్ఫురచ్చం
ద్రికా, భూమాభిఖ్యఁ దిరస్కరించి కలశాంభో
రాశి సద్వీచికా, స్తోమంబు న్నిరసించి భక్తులకు
నస్తోకానుకంప న్సదా, క్షేమంబు ల్గలుగంగఁ జేయు
చనుచుర్ గీర్తించెదర్ మాధవా. 62

శా. నీనేత్రంబులశోభ యెవ్వనికి వర్ణింపం దరంబౌనె

ల, త్క్మీనారీమణికి న్నివాసమగుచుం జెల్వొంది
త్రైలోక్య ర, క్షానైపుణ్యముఁ బూని చూపరు
లకు న్సంధించు భద్రంబులన్, గానన్ దానికి
నద్దియే సరియనంగ న్జెల్లునో మాధవా. 63

శా. నీదేహంబును గన్నులారఁగనిన న్నీలాభ్రసంకా
శమై, మోదంబు న్ఘటియించుఁ దావక భుజం
బుల్ చూచిన న్గల్పశా,ఖాదర్పంబు హసింపఁగాఁ
దగి మదిం గౌతూహలం బూన్పు నీ, వే దైవంబ
వటంచుఁ గొల్తు మదిలో నెల్లప్పుడున్ మాధవా.

శా. కామక్రోధముల న్జయించి మదిలో గర్వంబు
వర్జించి ని, స్నేమర్త్యుండు దలంచి కొల్చునో
యతండే శుద్ధధన్యాత్ముఁడై, తా మోక్షంబును
జెంద నర్హుఁడని డెందంబందు నే నమ్ముచున్, నీ
మీఁద న్మదినిల్పికొల్చెదను దంద్రీ ప్రోవుమీ
మాధవా. 65

శా. నీశంఖంబు సుదర్శనంబు మొదల్గా నీదివ్యచిహ్నం
బు లెం, తే శృంగారముగాధరించిననరు న్వీక్షించి
నన్ జ్ఞాన మా, వేశించు న్సుకృతంబుగల్గునని
నే విస్రబ్ధచిత్తుండనై, నీశుంభద్వారచిహ్నముల్
దలఁచెదన్ నీభక్తుఁడన్ మాధవా. 66

శా. పాశంబు న్ధరియించి కాలుఁడు నను న్బాధింప

నూహించుచో, లేశంబైన నిను న్దలంపఁగలనో
లేనో యటం చిప్పుడే, కౌశల్యంబునఁ దావకస్మర
ణముఁ గావించెద న్భక్తితో, నోశాంతాకృతి
నన్నుఁ బ్రోవుము దయాయుక్తుండవై మాధవా.

శా. తర్కవ్యాకరణాది శాస్త్రములు శ్రద్ధాయుక్తిఁ
జర్చించుచున్, దర్కింపం బనిలేదు దాన యమ
బాధ ల్వాయునే యన్యసం, పర్కం బేమియులేక
నీచరణసేవాసక్తుఁడై యుండినన్,గోర్కు ల్వానికిఁ
జేకురు న్భవవిముక్తుండై తగున్ మాధవా. 68

శా. ఘంటాకర్ణుఁడు యుష్మదాఖ్యను వినంగా రాద
టం చెప్పుడున్, ఘంటల్ కర్ణముఁలందుఁ గట్టుకొ
నుటం గాదే తదింపాళ్చటా, లుంటాకాత్ముఁడవై
దయారసము వెల్లుల్గ్రమ్మఁగా వానికీ, వంటం
జేసితివయ్య మోక్షము ననాయాసంబుగన్
మాధవా. 69

శా. శ్రీకాంతామణి భూమియుం బదముల న్సేవించు
చుండంగ నా, వైకుంఠంబున శేషశాయివయి
సద్భక్తుల్ మహాభక్తితో, నీకీర్తి న్వినుతించు
చున్న తఱినా నీవైభవం బాత్మలో, నేకాగ్రత్వ
మునం దలంచెదను లోకేశా హరీ మాధవా.70

శా. నీసత్యంబు విశేషణుండె యెఱుఁగు న్నిస్నేహాధ

ర్మంబునం, దా సుగ్రీవుఁడె సాక్షి భక్తజనరక్షా
సక్తిం బ్రహ్లాదుఁడున్, దాసుండే యగుసాక్షి
నీయభయదానంబందు దంతీంద్రుఁడే, యాసా
క్షీకృతుఁడంచుఁ గొల్తు మదిలో నశ్రాంతముల్
మాధవా. 71

శా. ఏలోకంబుననుండి యిచ్చటకు దా నేతెంచెనో
యింకఁ దా, నేలోకంబున కేగునో యది రవంతే
నాత్మ భావింపఁగాఁ, జాలం డెన్నిసహస్రముల్
గడచెనో జన్మంబు లెన్నందగం, దాలోచింప
నరుండునీదుఘనమాయాక్రాంతుఁడై మాధవా.

మ. వినిన స్త్రీచరితంబులే వినవలె న్విశ్రాంతిమై
నెప్పుడున్, గనిన స్త్రీభువనైకమోహనకరాకా
రంబె కాంచనవలెన్, జనిన స్త్రీరుచిరాలయంబు
లకె యిచ్చం దాజనంగావలెన్, మనిన స్త్రీపద
సేవచే మనవలె న్మర్త్యుండు శ్రీమాధవా. 73

శా. స్వర్లోకాంచితభోగము ల్మదిఁ దృణప్రాయం
బుగా నెన్నుచున్, నిర్లక్ష్యంబుగఁ జూచి నీదు
పదసాన్నిధ్యంబె నేఁగోరి యం, తర్లక్ష్యంబుగఁ
జేసికొంచు నెదలోనన్నిల్పి ధ్యానింతుఁ జ,
తుర్లీల న్ననుఁ గాంచి ప్రోవుమయ యంచు
న్వేఁడెద న్మాధవా. 74

మ. నరజన్మం బతిదుర్లభంబనుచు నెన్నంబొల్చెగా
యందు, భూసురజన్మంబు లభించు టుత్తమ
మటంచు న్వేదవేత్తల్ వచిం, తురుగా కట్టిద్విజుండు నీదుపదభక్తుండయ్యెనే న్మోక్షముం,బొర
యు న్భక్తివిహీనుఁ డొందఁగలఁడే మోక్షంబు
శ్రీమాధవా. 75

శా. ఏజాతి న్జనియించిన న్మతియుఁ దా నెచ్చోట
వర్తించిన, న్నాజన్మాకలితాంతరంగుఁ డగుచు
న్నన్భక్తిన్నోనుండి సీ, పూజల్ చేసినమానవుం
డు సతతంబు న్నైశ్వర్యముల్ వొందుచు, న్దేజ
శ్శాలియునై చిరాయువుగవర్ధిల్లున్భవి న్మాధవా.

మ. తనయుండజ్ఞతఁ జేసినట్టి యపరాధంబుల్ విలో
కించి త, జ్జనకుండవ్వి క్షమించినట్లుగను యుష్మ
ద్దాసుఁడన్ నేనొనర్చిన నేరంబులు సైఁచి నాపయి
దయాదృష్టి ప్రసారంబుచే, ననురక్షింపుము
దేవకీతనయ కృష్ణా శ్రీహరీ మాధవా. 77

శా. రంభాదుల్ దన చెంగటన్ నిలిచి యశ్రాంతం
బుఁ గ్రీడించినన్, సంభోగాదృతి లేశమైనవిడ
దా స్వర్గాధిపత్యం బిఁకన్, జంభారాతికిఁబోలె
గల్గినను దృష్ణల్ వీడవట్లౌట వి, స్రంభంబొప్పఁ
గఁగోరుచుంటిని భవత్సాన్నిధ్యమున్ మాధవా.

శా. అన్యాయాధ్వమునందు వర్తిలకసత్యజ్ఞానయు
క్తుండనై, మన్యూద్రేకసుఖంబులేక గతిసంభా
వించుచుఁ నీదు పా, దన్యాసోద్ధితధూళి నాశి
రమునందాల్తుఁ హరేయంచునే, నన్యుంగొల్వ
క నీపదాబ్జములనే యర్చించెదఁ మాధవా. 79

శా. నిన్నుఁ లోనస్మరించు మాత్రమున వానిఁ
సత్కృపాదృష్టిచే, తన్నివెప్పుడుఁ బ్రోచుచుం
దువని పెద్దల్ చెప్పఁగా మున్ను నే, విన్నాఁ
డన్ మణి యార్తరక్షకుఁడ వీవే కాక జేజేలలోఁ,
గన్నాకుల్ మదినెన్నఁగాఁగలరె నీకన్నఁ హరీ
మాధవా. 80

మ. జననంబందినతోడనే కలిగెయుష్మన్నామ సంకీ
ర్తనం, బును నీపాదసరోజభక్తియు భవత్పూ
జాపరత్వంబు గా, వున నాకీవనుకూలదైవమవు
గా బుద్ధిఁ వితర్కించుచుఁ, వినుతింతుఁ
నినుసంతతంబు మదిలో వేడ్కఁ హరీ మాధవా.

మ. ప్రళయానేహమునందు లోకములు వోవంగా
రహిఁ నీవు ని, శ్చలతేజోమయ రూపదీపిత
విశేషజ్యోతివై యత్తఱిఁ, వెలుఁగేకాకృతి
నొందుచుఁ జగములీవే వెండిపుట్టింతువో జల
జాతాక్ష భవత్స[illegible]మె[illegible]జ్ఞాలబగుఁ
మాధవా. 82

మ. వ్రతముల్ దానము లెన్ని చేసినను దద్వారా
ణాసీముఖ్య పు, ణ్యాతమక్షేత్రము లెన్ని చూచిన
నుఁదా నాయశ్వమేథాది స, త్క్రితువుల్ చేసినఁ
దావకీన మృదుపద్రాజీవ సేవాసమా, గత
పుణ్యంబునుబోలఁ జాలవనివేడ్కం బల్కెదన్
మాధవా. 83

మ. తులసీదామములన్ ధరించుకొని చేతుల్ మో
డ్పి సత్ప్రంద్రవ, ల్లులు ఫాలంబునదిద్ది శుద్ధపట
ముల్ శోభిల్లఁగాఁగట్టి ని, చ్చలు నీనామము సం
స్మరించుచు భవత్సంకీర్తనల్ పాడుచున్, బలు
మారున్నినుసన్నుతించు నరుఁడే భక్తుండగున్
మాధవా. 84

మ. జటిర్గాయుండుట ముండియౌటయును గాషా
యాంశుకంబుల్ ధరిం, చుటయున్ జేతులసత్క
మండలువుఁ గొంచున్ వేషముంబూనుచుం,
డుటయున్ లోనగునవ్వియెట్టులొసఁగు న్మోక్షం
బుతృష్ణన్ జయిం,చుటర్గాయి నిన్ను భజించుచుండు
టయెయిచ్చున్మోక్షమున్ మాధవా. 85

శా. ఘోరంబౌ కురుపాండవాహవమునన్ క్రూ
రాత్ములంగెల్వ దో, స్సారంబల్ల కిరీటకీవొసఁగి
నీచాతుర్యముం జూపుచున్, సారథ్యంబొనరిం

చియాతనికిఁ దత్సంగ్రామసీమన్ జయం,బారన్
సీవానఁ గూర్చినాఁడ వతిసాహాయ్యంబునన్
మాధవా. 86

మ. అమృతం బానిన మానవోత్తమునకున్ వ్యా
ధుల్ జరా మృత్యువుల్, క్రమమొప్పందొల
గున్ దలంపభవదాఖ్యన్ నిత్యమున్ సంస్మరిం,
చు మనుష్యాగ్రణికుద్భవంబె నశియించున్ సత్య
వైకుంఠ వా, సమెగల్గున్ సుధసీదు నామసమ
మేచందానన్ మాధవా. 87

మ. అఘువీరుత్తతిదాత్రదాత్రలఘుబల్యస్తోగసన్మం
దిర, ప్రఘణార్చావిధి పాత్రపాత్రని శభాస్వ
ద్గోత్రగోత్రా సకృ, స్నిఘసాపాదక గాత్రగాత్ర
మరమాని శ్లాఘ్యదోశ్శక్తిభా, జ్మఘువత్పుత్రక
మిత్రమిత్ర శశి శుంభన్నేత్ర శ్రీమాధవా. 88

మ. కటిభాగావృతధర్మచేల విలసత్కస్తూరికాచిత్ర
క, స్ఫుటఖండేందు సమానఫాలప్రణత స్తోమ
ద్యుషత్సాల స, ద్వటపత్రాధిశయత్వశీల కమ
లాబ్జాతాననాలోల హృ, త్స్ఫుట చంచత్కరు
ణాలవాల వినమద్గోపాల శ్రీమాధవా. 89

మ. అసితాభ్రోపమ కాయకాయదతి భక్తాంహస్త
మసూర్యసూ,ర్య సురతూంచిత భావభావభవ

జన్మాధానసై పుణ్యపు,ణ్యసమూహప్రద సత్క
థారవ రసజ్ఞాత్యంతమాధుర్యదా,య్యసమానా
చ్ఛసమాఖ్యమాఖ్యశశ భృత్ప్రాంచదృశామా
ధవా. 90

మ. ఖలగంధర్వ ఖలీనఘోరపల భుగ్వ్యాళావళీవీన
ని, స్థులకారుణ్యనదీ నగోపతరుణీ దోశ్శ్లేషణాధీ
నకుం, డలిరాట్తల్పశయాన యోగిజన బృంద
స్వాంతయుంజాన శ్రీ,జలజాక్షీఘనకౌస్తుభా కలిత
వక్షస్థాన శ్రీమాధవా. 91

మ. కరిరాజార్తి విదారచంద్ర రుచిరంగత్త్వేరయే
నస్సము,త్కరకుక్షిల శతారదుగ్ధ సరిదీడ్గంకర
బృందావనా,చరితాపార విహార సర్వజగతీ సం
రక్షణాధార శ్రీ,హరిణాక్షీయుగగారభక్త శుభ
దాయ్యాకార శ్రీమాధవా. 92

మ. పతగాధీశ్వర యానవేల్లదరి షష్ట్వాపరుంధాన
ర,క్షితగీర్వాణ వితాన యాదవకుల శ్రేయోద
నిధ్యానరా,జితశంఖారి దధానరాత్రి చరహస్తి
శ్రేణి కాలానభ, క్తతతిజ్ఞాననిదాన యోగివర
హృద్వ్యాలీన శ్రీమాధవా. 93

మ. భృతవేధోండ కటాహపల్లవ పురంధ్రీ క్షీరద
ధ్యాజ్యభు, క్త్య తులోత్సాహ విశిష్టజాస్వవధి

బాహానాహా దుగ్ధాబ్ధిమ,ధ్యతలాంచదర్వర గేహా
దారిత సుధాం, శ్యోత్ర వన్యూహా ప్రీ,జిత పద్మ
క్తసమూహా పాంచవనిపన్నగ్రాహా శ్రీమా
ధవా. 94

మ. రవికోట్యంచిత తేజపాతకతమిస్ర శ్రేణికాపూర్ణకై
రవిణీరాజ పదంబుజా శ్రితసుపర్వశ్రేష్ఠాజలోకేశవా
సవపూజ్యాంఘ్రిసరోజ చారుతరతుక్సంశోభిచే
తోజ జైత్రవనీల తను భాసమాజ సమనుష్య
వ్యాజ శ్రీమాధవా. 95

శా. శ్రీవత్సాంచదురః కవాటజలదాశిస్తాయమా
నప్రభా,వా వార్యాశుగఘాట యద్భూషిత
రమ్య ద్వారకావాట పా,దావిష్టాష్టదిగీడ్జలాట
మణిదీవ్యత్కుండలద్వంద్వశో,భావిష్కారికిరీట
సంస్తువద శేషభ్రాట శ్రీమాధవా. 96

మ. ఫణిభుగ్భర్త్సయుతో త్తమాంగవిపదబ్జవ్రాతమా
తంగ సద్గుణ రత్నాళ్యనుషంగ కోపనిహతక్రూ
రతక్ష పాటాంగ కా,రుణికాపూర్ణత రాంతరంగ
గరుడారోహక్రియాచంగ మా,ర్గణబృందాతు
యసన్నిషంగ పదనిర్యద్గంగ శ్రీమాధవా. 97

మ. నిగమో క్తస్తుతిఘోష కౌస్తుభసుమాణిక్యోల్ల
సద్భూష లో,క గణాత్యద్భుతగోపవేష త్రిది

లోకశ్లాఘ్యసద్భాష సౌభగసంయుక్త మనీష
లాలితరమాబాహాసమాశ్లేష పాణిగృహీత
క్షితియోష దుష్కృతహిమానీపూష శ్రీమా
ధవా. 89

మ. సమరోర్వ్యజితబాణసేవక సమాజప్రోతకళ్యాణ
దుర్దమరక్షోభయకృత్కృపాణ నిజభక్తత్రాణ
కుర్వాణ సర్వమహీభారధురీణ పాలనకళాపా
రీణ కౌంతేయవిక్రమజాగ్రత్తనువారవాణ కృ
తలోకప్రాణ శ్రీమాధవా. 99

మ. యదువంశాంబుధిసోమ దుష్కృతసమూహక్షో
దకృన్నామ దుర్మదరాత్రించరభీమ చంచదసి
తాభ్రశ్యామ వందారుసమ్మదసంధాయిచరిత్ర
ధామ సుమదామ స్తోమ వత్కంఠసీమ దిశా
పూర్ణయశోలలామ నతశుంభత్ప్రేమ శ్రీమా
ధవా. 100

శా. శ్రీకృష్ణాహరి మంగళంబు దనుజారీ మంగళం
బయ్యా సత్యాకాంతాధిప మంగళంబు యదు
నాథా మంగళం బచ్యుతా పాకారిస్తుత మంగ
ళంబు గరుడార్వామంగళం బర్హిలీక్ష గైకొమ్మా
శ్వర మంగళంబిదిగో మాంగళ్యంబు శ్రీమా
ధవా. 101

మ. ధరణీమండలి శాలివాహన శకాబ్దంబు ల్మహీంద్రా
గ్ని కుం,జల శీతాంశులసంఖ్యచేఁ బరగఁజంచ
ద్రాక్ష సాక్షాత్కవ,త్సరమందుఁ దగు జ్యేష్ఠపుం
బహుళపక్షంబందునా స ప్తమీ, స్థిరవారంబున
నెల్ల నీశతకమొందెం బూ ర్తి శ్రీమాధవా.102

మ భువిలో నల్లమరాజవంశ కలాశాంభోరాశి పూ
ర్ణేందుఁ డా,ర్యవరశ్లాఘిత సచ్చరిత్రుఁడగు సు
బ్రహ్మణ్య సంజ్ఞాక స,త్కవికిన్ జిన్నమకు న్సు
తుండ నమరంగన్ రంగశాయ్యాఖ్యానా, కవి
నే నీశతకంబు నీకొసఁగితిన్ గైకొమ్ము శ్రీమా
ధవా. 103

మా ధ వ శ త క ము
సమా ప్తము.

చెన్నపురి: 'వావిళ్ల' ప్రెస్సున ముద్రితము.—1926

శ త క ము లు.

	ప్రతి 1-కి రూ.	అ.
ఆంధ్రనాయకశతకము ...	0	4
ఒంటిమెట్టరఘువీరశతకము ...	0	2
కలువాయిశతకము, సటీక ...	0	4
కవిచౌడప్పశతకము ...	0	2
కాళహస్తిశతకము ...	0	2
కాళహస్తీశ్వరశతకము, ధూర్జటికవిది ...	0	2
,, శ్రీనాగపూడి కుప్పుస్వామయ్యగారిది	0	4
కాంతాలలామశతకము ...	0	4
కుమారీశతకము, సటీక ...	0	3
కుక్కుటేశ్వరశతకము ...	0	2
కృష్ణశతకము ...	0	2
చంద్రశేఖరశతకము ...	0	2
చిత్తబోధశతకము, సటీక		3
జగన్నాయకశతకము	0	2
దాశరథీశతకము, సటీక	0	4
దేవకీనందనశతకము	0	2
నారాయణశతకము	0	2
నృసింహశతకము ...	0	3
ప్రసన్నరాఘవశతకము ...	0	3
భద్రాద్రిరామశతకము, పాపులూరి మల్లనకృతము	0	2
భాస్కరశతకము, సటీక ...	0	[illegible]
మానసబోధశతకము, సటీక ...	0	

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్
292, ఎస్ప్లనేడ్, చెన్నపురి.